

Lausunto

06.09.2021

Asia: VN/16645/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimisto lausuu seuraava:

1. Sairaanhoidonpiiri katsoo Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tavoin lakiesityksen perustelluksi.

” Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä pitää perusteltuna hallituksen esitystä, jolla muutetaan Kuntien takauskeskuksesta annettua lakia siten, että Kuntien takauskeskus voisi myöntää takauksia Kuntarahoitus Oyj:n sellaiselle varainhankinnalle, jolla rahoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksessa perustettavia hyvinvointialueita.

Esitetty muutos on erittäin kannatettava, sillä Kuntarahoituksen roolin säilyessä aktiivisena hyvinvointialueiden rahoittajana se merkitsee niiden rahoituskustannuksia hillitsevän kilpailun lisääntymistä niiden rahoitustarpeita ratkottaessa. Lisäksi äkillisten markkinashokkien aikana ei lyhytaikaisia kassanhallintaan tarkoitettuja rahoitusinstrumentteja välttämättä ole saatavilla markkinoilla toimivilta liikepankeilta, kuten korona-piikin aikaan kävi kuntatodistusten kanssa. Hetkellisesti liikepankit eivät antaneet hintaa ollenkaan lyhytaikaiselle kuntatodistusrahalle, mutta Kuntarahoitukselta sen sijaan sai hinnan koko ajan.

Hyvinvointialueiden pääomahuollon täytyy olla turvattu kaikissa olosuhteissa. Muutokselle esitetty aikataulu tukee hyvinvointialueiden muuta valmistelutyötä. Koska hyvinvointialueilla voi olla tarvetta lainarahoitukselle jo ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä, nyt ehdotettu aikataulu takauskeskuslain 1 ja 1 a §:n muutoksen voimaantulosta 1.3.2022 aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa on perusteltu.”

2. Lisäksi kuntayhtymä korostaa, että takauskeskuslain hyväksymisen seurauksena Kuntarahoituksen tulee voida tarjota kaikkia niitä palveluita, joita se tarjoaa jo nyt sairaanhoitopiireille; toisin sanoen palvelutarjonnassa ei tule olla epäjatkuvuutta. Tämä koskee siis leasing-sopimuksia, maksuvalmiusjärjestelyjä, johdannaissopimuksia ja varsinaisia lainoja. Jatkuvuus edellyttää, että Kuntarahoituksen tulee tarjota sopimuksia joko valtion takauksella tai ilman valtion takausta. Palvelutarjonnan jatkuvuus tulee varmistaa lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä tarvittaessa muun muassa omistajaohjauksen keinoin, ottaen huomioon, että Kuntarahoitus Oyj:n omistajaohjaus on siirretty Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston kansliaan.

3. Lisäksi kuntayhtymä korostaa, että hyvinvointialueiden asema rahoitusalan sääntelyssä tulisi ratkaista viiveettä. Aseman ratkaisu koskee hyvinvointialueen riskipainoa, joka nyt saatavilla olevan tiedon mukaan olisi 20 %. Koska sairaanhoitopiirit järjestelivät jo nyt luottojaan, jotka ulottuvat hyvinvointialueille toiminta-ajalle, virallinen tieto riskipainosta tulisi olla jo nyt käytössä.

4. Edelleen kuntayhtymä korostaa, että hyvinvointialueiden asema suuria asiakasriskejä laskettaessa tulisi ratkaista. Hyvinvointialueiden lainat ovat tyypillisesti suuria lainoja, joista koituu niitä myöntäneille luottolaitoksille merkittävä asiakaskeskittymä. Tätä asiakaskeskittymää säännellään vakavaraisuusasetuksessa EU) N:o 575/2013 osastossa Suuret asiakasriskit. Vakavaraisuusasetuksessa on annettu toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus vapauttaa hyvinvointialueiden kaltaiset julkisen vallan toimijoiden luotot suurten asiakasriskien laskennassa. Asiasta on säädetty vakavaraisuusasetuksen artiklassa 400, kappaleessa 2 b):

”2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa täyden tai osittaisen vapautuksen, kun kyse on seuraavista vastuista:

a) [-]

b) omaisuuserät, jotka ovat sellaisia saamia jäsenvaltioiden aluehallinnoilta tai paikallisviranomaisilta, joihin sovellettaisiin 20 prosentin riskipainoa kolmannen osan II osaston 2 luvun nojalla, ja muut näihin aluehallintoihin tai paikallisviranomaisiin liittyvät tai niiden takaamat vastuut, joihin liittyviin saamiin sovellettaisiin 20 prosentin riskipainoa kolmannen osan II osaston 2 luvun nojalla;

Hyvinvointialueiden rahoituksen kannalta olisi tärkeää, että valtiovarainministeriö neuvottelisi yhteistyössä Finanssivalvonnan kanssa vapautuksesta, joka on edellä lainatun artiklan 400 kappaleen 2 mukainen vapautus, joka kohdistuu kohdan b) mukaisiin hyvinvointialueen vastuisiin.

Vapautus on tarpeen, mikäli hyvinvointialueiden riskipaino on 20 prosenttia. Vapautuksella turvataan sairaanhoitopiirien lainojen nykytilan käsittelyn jatkuvuus suurten asiakasriskien sääntelyssä. Vapautuksen perusteluna on artiklan 400 kappaleen 3 kohdan a) vaatimusta vastaten hyvinvointialueiden oikeus saada toimintansa tarpeita vastaava rahoitus valtiolta (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta, 617/2021, pykälä 11 ”Hyvinvointialueiden lisärahoitus”).

Yhteenvetona kuntayhtymä toteaa, että lakiehdotus tulisi hyväksyä ja lisäksi hyvinvointialueiden riskipainosta tulisi saada viiveettä tieto. Hyvinvointialueet tulisi vapauttaa suurten asiakasriskien laskennassa ja tätä koskeva tieto tulisi myös saada viiveettä.

Mänttari Liisa
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi